

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2002

Julkaistu Helsingissä 18 päivänä maaliskuuta 2002

N:o 193—196

SISÄLLYS

N:o		Sivu
193	Valtioneuvoston asetus ulkomaalaisvirastosta	569
194	Valtioneuvoston asetus vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä	571
195	Valtioneuvoston asetus vaarallisten aineiden kuljetuksesta rautatiellä	581
196	Valtioneuvoston asetus pakolaisista ja eräistä muista maahanmuuttajista sekä turvapaikanhakijoiden vastaanoton järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta	591

N:o 193

Valtioneuvoston asetus ulkomaalaisvirastosta

Annettu Helsingissä 13 päivänä maaliskuuta 2002

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sisäasiainministeriön esittelystä, säädetään ulkomaalaisvirastosta 3 päivänä helmikuuta 1995 annetun lain (156/1995) 4 §:n nojalla:

1 §

Ulkomaalaisviraston toimintaa johtaa, valvoo ja kehittää ylijohtaja. Ylijohtaja vastaa toiminnan tuloksellisuudesta ja tavoitteiden saavuttamisesta sekä raportoi näistä sisäasiainministeriölle.

Ylijohtaja vahvistaa ulkomaalaisviraston työjärjestyksen. Työjärjestyksessä määrätään tulosityksiköistä sekä asioiden käsittelystä ja ratkaisemisesta.

2 §

Ylijohtaja ratkaisee ulkomaalaisvirastolle kuuluvat asiat. Muut virkamiehet ratkaisevat asioita sen mukaan kuin työjärjestyksessä määrätään.

Ylijohtaja voi ottaa yksittäistapauksessa ratkaistavakseen asian, joka muutoin olisi muun virkamiehen ratkaistava. Vahvistetusta työjärjestyksestä huolimatta jokainen on vel-

vollinen suorittamaan ne tehtävät, jotka ylijohtaja hänelle antaa.

3 §

Ylijohtajalta vaaditaan ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys virkaan kuuluviin tehtäviin, käytännössä osoitettu johtamistaito sekä johtamiskokemusta.

Tulosityksikön johtajalta vaaditaan ylempi korkeakoulututkinto, hyvä perehtyneisyys virkaan kuuluviin tehtäviin sekä käytännössä osoitettu johtamistaito.

4 §

Ylijohtajan nimittää valtioneuvosto.

Muut virkamiehet nimittää sekä työsopimussuhteisen henkilökunnan ottaa ylijohtaja, jollei sitä ole työjärjestyksessä annettu muun virkamiehen ratkaistavaksi.

5 §
Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä
huhtikuuta 2002.
Tällä asetuksella kumotaan ulkomaalaisvi-

rastosta 3 päivänä helmikuuta 1995 annettu
asetus (157/1995) siihen myöhemmin tehtyi-
ne muutoksineen.

Helsingissä 13 päivänä maaliskuuta 2002

Sisäasiainministeri *Ville Itälä*

Hallitusneuvos Riitta Koponen

N:o 194

Valtioneuvoston asetus**vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä**

Annettu Helsingissä 13 päivänä maaliskuuta 2002

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty liikenne- ja viestintäministeriön esittelystä, säädetään vaarallisten aineiden kuljetuksesta 2 päivänä elokuuta 1994 annetun lain (719/1994) nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään vaarallisten aineiden tiekuljetuksesta silloin, kun se alkaa, suoritetaan ja päättyy Suomessa.

Jos vaarallisten aineiden kuljetus alkaa, suoritetaan tai päättyy muualla kuin Suomessa, sovelletaan vaarallisten aineiden tiekuljetukseen Suomessa joko tätä asetusta sekä liikenne- ja viestintäministeriön asetuksia tai vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista (ADR) tehtyä eurooppalaista sopimusta (SopS 23/1979).

Jos tieliikenteeseen tarkoitettu ajoneuvo tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvaa vaarallisten aineiden kuljetusta suorittaessaan otetaan kuljetettavaksi johonkin muuhun kuljetusvälineeseen, tätä kuljetusvälinettä koskevat vaarallisten aineiden kuljetussäännökset ja -määräykset ovat yksin voimassa tällä kuljetusvälineellä tapahtuvan matkan osuudella.

Maastoliikennelaissa (1710/1995) tarkoitetussa maastossa ja moottorikelkkailureitillä tapahtuvaan vaarallisten aineiden kuljetukseen sovelletaan tiekuljetusta koskevia säännöksiä, jollei liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella toisin säädetä.

Tämä asetus koskee myös satama-alueella ja lentopaikalla suoritettavia vaarallisten aineiden kuljetuksia siten kuin jäljempänä säädetään.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *VAK-lailla* vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettua lakia (719/1994);
- 2) *ADR-määräyksillä* vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista (ADR) tehtyä eurooppalaista sopimusta;
- 3) *RID-määräyksillä* kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF) (SopS 5/1985) liitteen B (CIM) liitteenä olevia vaarallisten tavaroiden kansainvälisiä rautatiekuljetusmääräyksiä;
- 4) *IMDG-säännöstöllä* Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) vaarallisten aineiden kansainvälistä merenkulkualan kuljetussäännöstöä;
- 5) *ICAO-TI:llä* Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen (SopS 11/1949) nojalla standardeina julkaisemia teknisiä määräyksiä;
- 6) *ministeriöllä* liikenne- ja viestintäministeriötä;
- 7) *pakkauksella* vaarallisten aineiden kuljetukseen hyväksytyjä pakkauksia, IBC-pakkauksia ja suurpällyksiä;

8) *säiliöllä* säiliöajoneuvoja, irrotettavia säiliöitä, monisäiliöajoneuvoja, MEG-kontteja, UN-säiliöitä ja säiliökontteja.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitusta standardeista antaa tietoja Ilmailulaitos.

3 §

Tilapäinen säilytys

Tilapäisellä säilytyksellä tarkoitetaan sen lisäksi, mitä VAK-laissa säädetään, kuljetusolosuhteista johtuvaa matkan väliaikaista keskeytystä sekä kuljetusmuodon tai kuljetusvälineen vaihtumisesta johtuvaa tilapäistä säilytystä sillä edellytyksellä, että valvontaviranomaisen pyytäessä esitetään asiakirjat, joista selviää lähetys- ja vastaanottoaika, ja että kolia ja säiliötä ei avata tilapäisen säilytyksen aikana lukuun ottamatta valvontaviranomaisen mahdollisesti suorittamaa tarkastusta.

4 §

Sovellettavat kansainväliset sopimukset

Sen lisäksi, mitä 1 §:n 2 momentissa säädetään, Suomen hyväksymiä ADR-määräyksissä tarkoitettuja erillisopimuksia voidaan soveltaa myös kansallisiin Suomessa tapahtuviin vaarallisten aineiden tiekuljetuksiin. Ministeriö antaa tietoja näistä erillisopimuksista.

5 §

Vaarallisten aineiden luokitus

Vaaralliset aineet luokitellaan seuraaviin luokkiin:

Luokka 1	Räjähdeet
Luokka 2	Kaasut
Luokka 3	Palavat nesteet
Luokka 4.1	Helposti syttyvät kiinteät aineet
Luokka 4.2	Helposti itsestään syttyvät aineet
Luokka 4.3	Aineet, jotka veden kanssa kosketukseen joutuessaan kehittävät palavia kaasuja

Luokka 5.1	Sytyttävästi vaikuttavat (hapettavat) aineet
Luokka 5.2	Orgaaniset peroksidit
Luokka 6.1	Myrkylliset aineet
Luokka 6.2	Tartuntavaaralliset aineet
Luokka 7	Radioaktiiviset aineet
Luokka 8	Syövyttävät aineet
Luokka 9	Muut vaaralliset aineet ja esineet

Vaarallisten aineiden luokituskriteereistä ja luokitukseen liittyvistä testeistä säädetään ministeriön asetuksella.

Ministeriön asetuksella säädetyissä tapauksissa aineen luokittelee tai luokituksen hyväksyy turvatekniikan keskus, säteilyturvakeskus taikka ADR- tai RID-määräyksissä tarkoitettu ulkomainen toimivaltainen viranomainen. Viranomainen voi vaatia, että aineen lähettäjä esittää tulokset testeistä luokituksen selvittämiseksi.

2 luku

Osapuolten velvollisuudet

6 §

Yleiset velvollisuudet

Vaarallisten aineiden kuljetukseen osallistuvien osapuolten on tehtävä asianmukaiset toimenpiteet ottaen huomioon odotettavissa olevien vaarojen luonne ja laajuus vahingon sekä loukkaantumisen estämiseksi ja vahingollisten seurausten vähentämiseksi.

7 §

Lähettäjä

Lähettäjän velvollisuuksista säädetään VAK-lain 8 §:ssä. Vaarallisten aineiden lähettäjä saa jättää kuljetettavaksi vain säännösten mukaisia lähetyksiä. Lisäksi lähettäjän on erityisesti:

- 1) varmistettava, että vaaralliset aineet on luokiteltu säännösten mukaisesti ja että niitä saa kuljettaa tiellä;
- 2) annettava kuljetuksen suorittajalle kuljetuksen suorittamista varten tarvittavat tiedot, vaadittu rahtikirja tai vastaava lähetys-

kirja sekä muut asiakirjat, kuten luvat, hyväksynnit, ilmoitukset ja todistukset;

3) käytettävä vain pakkauksia ja säiliöitä, jotka on hyväksytty, jotka ovat soveltuvia kyseiseen vaarallisen aineen kuljetukseen ja jotka on merkitty säännösten mukaisesti;

4) täytettävä lähetystapaa ja lähetysrajouksia koskevat vaatimukset;

5) varmistettava, että tyhjat, puhdistamattomat säiliöt, joita ei ole tyhjennetty kaasuisista, sekä tyhjat, puhdistamattomat irtotavarakuljetuksiin käytetyt ajoneuvot ja suur- ja pienkontit on merkitty oikein ja että niissä on oikeat lipukkeet sekä että tyhjat, puhdistamattomat säiliöt on suljettu ja että ne ovat yhtä tiiviitä kuin täytettyinä.

Jos lähettäjä käyttää muiden osapuolten, kuten pakkaajan, kuormaajan tai säiliön täyttäjän palveluja, hänen on tehtävä riittävät toimenpiteet varmistuakseen, että lähetys täyttää säädetyt vaatimukset. Lähettäjä voi kuitenkin 1 momentin 1—3 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa luottaa toisten osapuolten hänelle antamiin tietoihin.

Jos lähettäjä toimii kolmannen osapuolen puolesta, kolmannen osapuolen on ilmoitettava lähettäjäälle kirjallisesti lähetysten sisältämistä vaarallisista aineista ja annettava hänelle kaikki tiedot ja asiakirjat, joita hän tarvitsee täyttääkseen velvollisuutensa.

8 §

Kuljetuksen suorittaja ja kuljettaja

Kuljetuksen suorittajan ja kuljettajan velvollisuuksista säädetään VAK-lain 9 ja 10 §:ssä. Ottaessaan vaarallisia aineita kuljettaviksi kuljetuksen suorittajan ja kuljettajan on lisäksi lähtöpaikalla erityisesti:

1) varmistettava, että kuljettaviksi annettuja vaarallisia aineita saa kuljettaa tiellä;

2) varmistettava, että vaaditut asiakirjat ovat mukana kuljetusyksikössä;

3) varmistettava silmämääräisesti, että ajoneuvossa ja kuormassa ei ole ilmeisiä vikoja, vuotoja tai murtumia ja että ajoneuvosta tai kuormasta ei puutu varusteita;

4) varmistettava, että säiliöt on tarkastettu ajallaan;

5) varmistettava, että vaarallisten aineiden määrärajoituksia ministeriön asetuksessa säädettyä kuljetusyksikköä kohti ei ole ylitetty;

6) varmistettava, että ajoneuvolle ja säiliöajoneuvon säiliöille määrättyt suurlipukkeet ja merkinnät on kiinnitetty;

7) varmistettava, että ajoneuvossa mukana pidettäväksi säädetyt ja kirjallisissa turvaohjeissa kuljettajalle määrättyt varusteet ovat ajoneuvossa.

Kuljetuksen suorittajan ja kuljettajan on varmistettava ajoneuvon ja säiliöajoneuvon suurlipukkeiden ja merkintöjen poistaminen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut velvollisuudet on soveltuvin osin tehtävä kuljetusasiakirjojen ja muiden asiakirjojen perusteella tarkastamalla silmämääräisesti ajoneuvo ja kontit sekä tarvittaessa kuorma. Kuljetuksen suorittaja ja kuljettaja voivat 1 momentin 1, 2, 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa luottaa muiden osapuolten hänelle antamiin tietoihin.

Jos kuljettaja tai kuljetuksen suorittaja havaitsee 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa laiminlyöntejä tai muita säännösten vastaisia menettelyjä, hän ei saa toimittaa lähetystä eteenpäin ennen kuin säännösten vastaisuudet on korjattu.

9 §

Vastaanottaja

Vastaanottaja ei saa kieltäytyä ottamasta lähetystä vastaan muutoin kuin pakottavista syistä. Vastaanottajan on lisäksi varmistettava kuorman purkamisen jälkeen, että säännöksissä olevat häntä koskevat vaatimukset on täytetty. Vastaanottajan on erityisesti:

1) huolehdittava säännöksissä edellytetyissä tapauksissa ajoneuvojen ja konttien puhdistuksesta ja kuljetetun aineen vaaratekijöiden poistamisesta;

2) varmistettava, että täysin tyhjennetyissä, puhdistetuissa konteissa sekä konteissa, joista kuljetetun aineen vaaratekijät on poistettu, ja muissa kuin säiliöajoneuvon säiliöissä ei ole enää näkyvillä suurlipukkeita tai oranssikilpiä.

Jos vastaanottaja käyttää muiden osapuolten, kuten kuorman purkajan, puhdistajan tai muun vaaratekijöiden poistajan palveluja, hänen on tehtävä riittävät toimenpiteet varmistuakseen, että säädetyt vaatimukset on täytetty.

Vastaanottaja saa palauttaa kontin kuljetuksen suorittajalle vasta, kun 1 momentissa tarkoitettut toimenpiteet on suoritettu.

10 §

Muut osapuolet

Kuljetukseen osallistuvia muita kuin 7—9 §:ssä tarkoitettuja osapuolia ovat kuormaaja, pakkaaja, säiliön sekä irtotavaraajoneuvon ja -kontin täyttäjät sekä säiliökontin ja UN-säiliön haltija. Muita osapuolia koskevat velvollisuudet johtuvat 6 §:ssä tarkoitetuista yleisistä velvollisuuksista siinä määrin kuin osapuolet ovat tietoisia tai heidän tulisi tietää, että heidän suorittamansa toimenpiteet ovat osa VAK-laissa tarkoitettua kuljetusta.

11 §

Kuormaaja

Kuormaajaa koskevat erityisesti seuraavat velvollisuudet:

1) hän saa luovuttaa vaaralliset aineet kuljetuksen suorittajalle vain, jos aineita saa säännösten mukaan kuljettaa tiellä;

2) luovuttaessaan kuljetettavaksi pakattuja vaarallisia aineita tai tyhjiä, puhdistamattomia pakkauksia hänen on tarkastettava, että pakkaukset eivät ole vahingoittuneita; hän ei saa luovuttaa kollia, jonka pakkaus on vahingoittunut ja erityisesti, jos pakkaus ei ole enää niin tiivis, että vaarallista ainetta vuotaa tai on mahdollista vuotaa pakkauksesta ulos, ennen kuin vahingoittunut pakkaus on korjattu; tämä koskee myös tyhjiä, puhdistamattomia pakkauksia;

3) kuormatessaan vaarallisia aineita ajoneuvoon taikka suur- tai pienkonttiin hänen on täytettävä kuormausta ja käsittelyä koskevien erityissäännösten vaatimukset;

4) kuormattuaan vaarallisia aineita konttiin hänen on noudatettava suurlipukkeita ja oranssikilpiä koskevia vaatimuksia;

5) kuormatessaan kolleja hänen on noudatettava yhteenkuormauskieltoja ottaen huomioon myös vaaralliset aineet, jotka ovat jo ajoneuvossa ja suurkontissa, sekä ravinto- ja nautintoaineita ja eläinrehuja koskevat erotelüsäännökset.

Kuormaaja voi 1 momentin 1, 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa luottaa toisten osapuolten hänelle antamiin tietoihin.

12 §

Pakkaaja

Pakkaajaa koskevat erityisesti seuraavat velvollisuudet:

1) hänen on noudatettava pakkaamista ja yhteenpakkaamista koskevia säännöksiä;

2) valmistellessaan kollia kuljetusta varten hänen on noudatettava kollin merkintää ja lipukkeita koskevia säännöksiä.

13 §

Säiliön sekä irtotavaraajoneuvon ja -kontin täyttäjät

Säiliön sekä irtotavaraajoneuvon ja -kontin täyttäjää koskevat erityisesti seuraavat velvollisuudet:

1) ennen säiliön täyttämistä hänen on varmistettava, että säiliö ja sen varusteet ovat teknisesti moitteettomassa kunnossa;

2) hänen on varmistettava, että säiliöt on tarkastettu ajallaan;

3) hän saa täyttää säiliötä vain sellaisilla vaarallisilla aineilla, joiden kuljetukseen säiliö on hyväksytty;

4) hänen on säiliötä täyttäessään otettava huomioon viereisiä säiliöosastoja koskevat säännökset;

5) säiliötä täyttäessään hänen on otettava huomioon täytettävän aineen suurin sallittu täyttöaste tai suurin sallittu massa tilavuuden litraa kohti;

6) säiliön täyttämisen jälkeen hänen on tarkastettava suljinlaitteiden tiiviys;

7) hänen on varmistettava, ettei täytettävästä aineesta ole jäänyt vaarallisia jäänteitä hänen täyttämänsä säiliön ulkopinnalle;

8) valmistellessaan vaarallisia aineita kuljetusta varten hänen on varmistettava, että edellytetyt suurlipukkeet ja oranssikilvet tai varoituslipukkeet on kiinnitetty säiliöön, irtotavaralla kuormattuun ajoneuvoon sekä suur- ja pienkonttiin.

14 §

Säiliökontin ja UN-säiliön haltija

Säiliökontin ja UN-säiliön haltijaa koskevat erityisesti seuraavat velvollisuudet:

1) hänen on varmistettava, että säiliökontin ja UN-säiliön rakennetta, varusteita, tarkastuksia ja merkintöjä koskevia säännöksiä on noudatettu;

2) hänen on varmistettava, että säiliökontin ja UN-säiliön sekä niiden varusteiden huoltotoimenpiteet on suoritettu siten, että säiliökontti ja UN-säiliö täyttävät tavanomaisissa käyttöolosuhteissa säännösten vaatimukset seuraavaan määräaikaistarkastukseen saakka;

3) hänen on teetettävä ylimääräinen tarkastus säiliökontille ja UN-säiliölle, jos ne tai niiden varusteiden kunto ovat korjauksen, muutoksen tai onnettomuuden vuoksi voineet heiketä.

15 §

Kuljetushenkilöstön koulutus

Henkilöiden, joiden työtehtävät liittyvät vaarallisten aineiden kuljetukseen tiellä, tulee saada kuljetuksen vaatimukset kattavaa henkilöstön vastuuseen ja tehtäviin soveltuvaa koulutusta. Koulutuksen tulee muodostua:

1) *yleisestä tiedostavasta koulutuksesta*, jossa opetetaan yleiset tiedot vaarallisten aineiden tiekuljetusta koskevista säännöksistä;

2) *tehtäväkohtaisesta koulutuksesta*, jossa henkilöstön tulee saada yksityiskohtaista henkilöstön tehtäviin ja vastuuseen suhteutettua koulutusta vaarallisten aineiden tiekuljetusta koskevista säännöksistä; jos osa kuljetuksesta suoritetaan muuna kuin tiekuljetuksena, henkilöstön on oltava tietoinen myös tätä muuta kuljetusmuotoa koskevista säännöksistä ja määräyksistä;

3) *turvallisuuskoulutuksesta*, jossa henkilöstön tulee saada koulutusta vaarallisten aineiden vaaroista suhteutettuna mahdolliseen vaarallisten aineiden kuljetus-, kuormaus- ja purkamisonnettomuuden aiheuttamaan tapaturmavaaraan ja altistukseen; koulutuksella tulee pyrkiä siihen, että henkilöstö tuntee aineen turvallisen käsittelyn ja hätätilanteen toimintatavat;

4) *radioaktiivisten aineiden kuljetukseen liittyvästä koulutuksesta*, jossa näiden aineiden kuljetukseen osallistuvan henkilöstön tulee saada soveltuvaa koulutusta radioaktiivisten aineiden kuljetukseen liittyvistä säteilyriskeistä ja huomioon otettavista varotoimenpiteistä säteilyltä suojautumista ja muiden henkilöiden suojaamista varten;

5) *täydennyskoulutuksesta*, jota annetaan määrääjain säännöksissä ja määräyksissä tapahtuneista muutoksista.

Työnantajalla ja työntekijällä tulee olla yksityiskohtaiset tiedot kaikesta tässä pykälässä tarkoitettusta, suoritettusta koulutuksesta. Tiedot tulee varmistaa aloitettaessa uutta työsuhdetta.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koskee soveltuvin osin myös henkilöstöä, jonka työtehtävät liittyvät vaarallisten aineiden kuljetukseen satama-alueella tai lentopaikalla.

Turvallisuusneuvonantajakoulutuksesta ja ADR-ajoluvan saamiseksi edellytettävästä koulutuksesta säädetään erikseen.

3 luku

Pakkaukset

16 §

Pakkauksen tekniset vaatimukset

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävien pakkausten ja säiliöiden teknisistä vaatimuksista säädetään VAK-lain 13 a §:ssä ja sen nojalla ministeriön asetuksella.

17 §

Kuljetettaviin painelaitteisiin kuuluvat pakkaukset

Jollei kyse ole 1 §:n 2 momentissa tarkoitettusta vaarallisten aineiden kuljetuksesta, kuljetukseen käytettävän, kuljetettaviin painelaitteisiin kuuluvan pakkauksen materiaalin on kestävä haurasmurtumaa vastaan -40°C :n lämpötilaan saakka.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua materiaalin kestävydestä pakkauksessa tulee olla merkintä *''-40 °C''* vaarallisten aineiden kuljetukseen tarkoitettujen pakkausten ja säiliöiden vaatimustenmukaisuuden osoittamises-

ta annetun valtioneuvoston asetuksen (302/2001) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua vaatimustenmukaisuusmerkinnän ja tarkastuslaitoksen tunnusnumeron jäljessä tai muu turvatekniikan keskuksen hyväksymä merkintä.

18 §

Pakkauksen vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävän pakkauksen vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta säädetään vaarallisten aineiden kuljetukseen tarkoitettujen pakkausten ja säiliöiden vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:ssä.

19 §

ADR- ja RID-pakkausten käyttö

Vaarallisten aineiden kuljetuksessa saa pakkauksina, kuljetettaviin painelaitteisiin kuuluvia pakkauksia lukuun ottamatta, käyttää myös voimassa olevien ADR-määräysten tai RID-määräysten mukaan tyyppihyväksytyjä pakkauksia, IBC-pakkauksia ja suurpäälyksiä. Ministeriön asetuksissa tarkoitetuissa tapauksissa muovipakkausten pudotuskoe on ADR- ja RID-määräyksistä poiketen tehtävä -40 °C:n lämpötilassa. Pakkauksessa tulee tällöin olla säännösten mukainen merkintä pudotuskokeen lämpötilasta, taikka rahtikirjaan tai vastaavaan lähetyskirjaan on tehtävä merkintä: ”*Pakkaus ADR/RID-määräysten mukainen, koestettu -40 °C*”. Muuten ulkomaisten tarkastuslaitosten suorittamien vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen liittyvien tehtävien ja toimenpiteiden hyväksymisestä säädetään VAK-lain 13 c §:n 4 momentissa.

Ulkomailla täytetyn, muualla kuin Suomessa ADR- tai RID-määräysten mukaisesti hyväksytyt, kuljetettaviin painelaitteisiin kuuluvan pakkauksen saa ADR-määräysten mukaisen kuljetuksen päätyttyä Suomessa kuljettaa tyhjennettäväksi ja palauttaa ulkomaille tyhjänä ilman 17 §:ssä tarkoitettua merkintää, jos lähettäjä vakuuttaa rahtikirjassa tai vastaavassa lähetyskirjassa, että pak-

kaus ja sen varusteet ovat kestäviä hauras-murtumaa vastaan -40 °C lämpötilaan saakka, seuraavasti: ”*Pakkaus ja sen varusteet ovat kestäviä -40 °C:ssa*”.

20 §

Ilmoitus pakkauksen rikkoutumisesta

Lähettäjä, kuljetuksen suorittaja ja vastaanottaja ovat velvollisia ilmoittamaan tavannomaisissa kuljetusoloissa tapahtuneesta hyväksytyt tai muuten vaatimustenmukaiseksi osoitetun pakkauksen rakenteen rikkoutumisesta säteilyturvakeskukselle, jos rikkoutuminen on tapahtunut radioaktiivisten aineiden kuljetuksessa, ja turvatekniikan keskukselle, jos rikkoutuminen on tapahtunut muiden vaarallisten aineiden kuljetuksessa.

4 luku

Ajoneuvot ja säiliöt

21 §

Ajoneuvon rakenne

Vaarallisen aineen kuljetukseen tarkoitettua ajoneuvon rakenteen on oltava kestävä ja tarkoitukseen sopiva, jotta vaarallista ainetta voidaan siinä kuljettaa niin turvallisesti kuin se ottaen huomioon kuljetettavan aineen ominaisuudet kohtuuden mukaan on mahdollista.

Vaarallisia aineita kuljettavassa kuljetusyksikössä saa olla enintään yksi perävaunu tai puoliperävaunu, jollei ministeriön asetuksella toisin säädetä.

22 §

Ajoneuvon hyväksyminen

Ministeriön asetuksella säädettyt säiliöitä kuljettavat ajoneuvot ja räjähteiden kuljetukseen tarkoitettua ajoneuvot on sen lisäksi, mitä katsastuksesta säädetään muualla, hyväksyttävä katsastuksessa vaarallisen aineen tai aineryhmän kuljetukseen sekä uusintakatsas-

tettava vuosittain. Hyväksymisestä katsastuksessa on laadittava ministeriön asetuksen mukainen hyväksymistodistus.

Edellä 1 momentissa ja ADR-määräyksissä tarkoitetun ajoneuvon hyväksynnän myöntää ja mainitussa momentissa tarkoitetut katsastukset suorittaa Ajoneuvohallintokeskuksen valtuuttama katsastustoimipaikka, jolla on edellytykset mainittujen toimenpiteiden suorittamiseen. Ajoneuvohallintokeskus voi peruuttaa valtuutuksen määräajaksi tai kokonaan, jos hyväksyntöjä ja katsastuksia ei suoriteta asianmukaisesti. Hyväksynnän myöntävältä ja katsastuksia suorittavalta henkilöltä edellytetään ajoneuvojen katsastusluvasta annetun lain (1099/1998) 10 §:ssä tarkoitettu pätevyys.

Ministeriön asetuksella säädetyissä tapauksissa perusajoneuvon tulee olla tyyppihyväksytty. Tämän hyväksynnän ja ADR-määräyksissä tarkoitetun tyyppihyväksynnän perusajoneuvolle myöntää Ajoneuvohallintokeskus.

23 §

Säiliön tekniset vaatimukset

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävien säiliöiden teknisistä vaatimuksista säädetään VAK-lain 13 a §:ssä ja sen nojalla ministeriön asetuksella.

24 §

Ulkomaisen säiliön käyttöönotto

Ulkomailla valmistetun ja maahantuodun säiliön valmistaja tai maahantuoja ei saa luovuttaa säiliötä käytettäväksi ennen kuin VAK-tarkastuslaitos ja kuljetettaviin painelaitteisiin kuuluvien säiliöiden osalta ilmoitettu laitos on hyväksynyt säiliön rakennetyypin ja tarkastuksessaan todennut, että säiliö on Suomessa voimassa olevien säännösten mukainen. Radioaktiivisten aineiden kuljetukseen tarkoitettun säiliön hyväksyy käyttöön säteilyturvakeskus.

Jos ulkomailla valmistetun ja maahantuodun säiliön tarkastukset ja testit on suorittanut ADR- tai RID-määräyksissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen tai sen

valtuuttama yhteisö Suomessa voimassa olevien säännösten mukaisesti ja tästä esitetään asianmukainen todistus selvityksineen, tarkastusta ei tarvitse uusida, jollei erityistä syytä tarkastuksen uusimiseen ilmene.

25 §

Lentopaikalla käytettävien erikoisajoneuvojen säiliöt

Lentopaikalla lentotoiminnan polttoainesiirtoihin käytettävien erikoisajoneuvojen säiliöiden rakenteiden ja varusteiden tulee olla kestäviä, tarkoitukseen sopivia ja muutoinkin turvallisia, jotta vaarallista ainetta voidaan niissä kuljettaa niin turvallisesti kuin se ottaen huomioon kuljetettavan aineen ominaisuudet kohtuuden mukaan on mahdollista.

5 luku

Kuljetukset

26 §

Asiakirjat

Lähetäjän on vaarallista ainetta kuljetettavaksi jättäessään annettava kuljetuksen suorittajalle rahtikirja tai vastaava lähetyskirja, johon on merkitty säädetyt tiedot kuljetettavaksi jätetyistä aineista. Jos vaarallisen aineen tiekuljetusta suurkontissa seuraa merikuljetus, lähetäjän on liitettävä rahtikirjaan tai vastaavaan lähetyskirjaan IMDG-säännösten mukainen kontin pakkaustodistus.

Lähetäjän on toimitettava kuljetuksen suorittajalle ministeriön asetuksella säädetyissä tapauksissa kirjalliset turvallisuusohjeet hyvissä ajoin ennen kuljetuksen aloittamista.

Ajoneuvossa on oltava 22 §:ssä tarkoitettu ajoneuvon hyväksymistodistus, jos ajoneuvolta edellytetään hyväksyntää.

ADR-ajoluvasta säädetään vaarallisten aineiden kuljettajien ajoluvasta annetussa asetuksessa (1112/1998).

Edellä 1—4 momentissa tarkoitetut asiakirjat tulee olla ajoneuvossa mukana kuljetuksen aikana. Jos kuljetukseen sovelletaan 4 §:ssä tarkoitettua erillissopimusta, jäljennös

sovellettavasta sopimuksesta on myös pidettävä mukana ajoneuvossa.

27 §

Kuljetus

Kuljettamisessa on noudatettava tarpeellista varovaisuutta ottamalla huomioon kuljetettavan aineen laji, määrä ja kuljetustapa.

Jos kuljetuksen aikana havaitaan laiminlyönti, joka voi vaarantaa toiminnan turvallisuuden, kuljetus on pysäytettävä mahdollisimman nopeasti ottaen huomioon liikenneturvallisuuden, lähetyksen turvallisen sijoittamisen ja yleisen turvallisuuden vaatimukset. Kuljetusta saa jatkaa vasta, kun se täyttää säädetyt vaatimukset. Jäljellä olevan matkan osalta valvontaviranomainen voi kuitenkin antaa luvan kuljetuksen jatkamiselle. Jos säännöksissä olevia vaatimuksia ei voida täyttää eikä valvontaviranomainen ole antanut lupaa jatkaa matkaa, valvontaviranomaisen on annettava kuljetuksen suorittajalle tarvittava hallinnollinen apu. Tätä sovelletaan myös, jos kuljetuksen suorittaja ilmoittaa valvontaviranomaiselle, että lähettäjä ei ollut ilmoittanut kuljetuksen suorittajalle kuljetettavan aineen vaarallisia ominaisuuksia ja että hän kuljetussopimuksen ehtojen perusteella toivoo, että vaarallinen kuorma puretaan, hävitetään tai tehdään vaarattomaksi.

Henkilöiden kuljettaminen vaarallisia aineita kuljettavassa kuljetusyksikössä on kielletty lukuun ottamatta kuljettajan apulaisia, jollei ministeriön asetuksella toisin säädetä.

Mitä tässä pykälässä säädetään koskee myös satama-alueella ja lentopaikalla suoritettavia vaarallisten aineiden kuljetuksia.

28 §

Vaaralliset aineet matkatavarana

Vaarallisia aineita saa kuljettaa matkatavarana ministeriön asetuksessa tarkoitettuja pieniä määriä, jollei ministeriön asetuksella toisin säädetä. Matkatavarana kuljettavien vaarallisten aineiden pakkaamisessa ja merkitsemisessä on sovellettava ministeriön asetusta.

29 §

Radioaktiivisten aineiden kuljetusten hyväksyminen ja ilmoittaminen

Lähettäjä on haettava hyväksyntä radioaktiivisten aineiden kuljetukseen säteilyturvakeskukselta ja ilmoitettava niiden kuljetuksista säteilyturvakeskukselle, jollei ministeriön asetuksella toisin säädetä.

6 luku

Erinäiset säännökset

30 §

Valvontaviranomaiset

Poliisi valvoo vaarallisten aineiden tiekuljetuksia. Suomesta lähteviä ja Suomeen tulevia vaarallisten aineiden tiekuljetuksia valvovat myös tullilaitos ja rajavartiolaitos kumpikin toimialallaan. Puolustusvoimien valvonnassa tapahtuvista kuljetuksista säädetään VAK-laissa.

31 §

Valvontaviranomaisten yhteistyö

Edellä 30 §:ssä mainitut valvontaviranomaiset antavat vaarallisten aineiden kuljetusten valvomiseksi virka-apua ulkomaisille valvontaviranomaisille, jos sen antaminen perustuu Euroopan yhteisön säännöksiin tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteisiin. Suomalaisen valvontaviranomaisen on ilmoitettava toistuvista ja vakavista rikkomuksista, jotka vaarantavat vaarallisten aineiden kuljetuksen turvallisuuden, sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa rikkomukseen osallistunut ajoneuvo on rekisteröity tai jossa yrityksen kotipaikka sijaitsee, jos tällainen ilmoittaminen perustuu yhteisön säännöksiin tai kansainvälisen sopimuksen velvoitteisiin.

Edellä 30 §:ssä mainittujen valvontaviranomaisten on ilmoitettava ulkomailla tapahtuneiden, vaarallisten aineiden kuljetuksen turvallisuuden vaarantavien, toistuvien ja vakavien rikkomusten seurauksena liikenteenharjoittajaan tai yritykseen nähden Suomessa

toteutetuista seuraamuksista ulkomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle, jos ilmoittaminen perustuu Euroopan yhteisön säännöksiin tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteisiin.

32 §

Turvatekniikan keskuksen ja säteilyturvakeskuksen oikeus suorittaa testejä

Turvatekniikan keskuksella ja säteilyturvakeskuksella on tarvittaessa, ja erityisesti, jos pakkaus tai säiliö särkyessään aiheuttaa haittaa tai vaaraa, oikeus suorittaa määräämässään laboratoriossa testejä sen varmistamiseksi, että pakkaus ja säiliö täyttävät säädetyt vaatimukset.

33 §

Poikkeukset pelastustehtävissä

Kiireellisissä pelastustehtävissä saa tämän asetuksen säännöksistä poiketa, jos säännösten noudattaminen vaikeuttaa pelastustoimintaa.

34 §

Onnettomuudet ja niistä tehtävät ilmoitukset

Jos vaarallisen aineen kuljetuksessa sattuu onnettomuus, jonka seurauksena kuljetettavan aineen vuotamisesta tai muusta syystä aiheutuu henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahingon vaara, ajoneuvon kuljettajan taikka kuormauksesta tai purkamisesta vastuussa olevan on ilmoitettava tapahtuneesta välittömästi hätäkeskukselle, annettava pelastusviranomaisille niiden tarvitsemat tiedot ja ryhdyttävä tilanteen edellyttämiin sopiviin suojatoimenpiteisiin.

Jos vaarallisen aineen kuljetuksessa sattuu onnettomuus, jonka seurauksena kuljetettavan aineen vuotamisesta tai muusta syystä aiheutuu kuolema tai muu kuin vähäinen henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinko, kuljetuksen suorittajan on ilmoitettava onnettomuudesta viipymättä turvatekniikan keskukselle tai, kun on kysymys radioaktiivisesta aineesta, sätei-

lyturvakeskukselle. Jos seuraamus johtuu vaarallisesta aineesta, tulee ilmoituksessa ainakin selvittää:

1) onnettomuustapahtuma, olosuhteet onnettomuuden sattuessa ja onnettomuudesta aiheutuneet vahingot;

2) onnettomuudessa osallisina olevat vaaralliset aineet ja niiden luokitus;

3) onnettomuuspaikalla toteutetut torjuntatoimenpiteet; sekä

4) mihin toimenpiteisiin kuljetuksen suorittaja on ryhtynyt tai ryhtyy vastaavien onnettomuuksien uusiutumisen ehkäisemiseksi.

Turvatekniikan keskuksella ja säteilyturvakeskuksella on oikeus pyytää 2 momentissa tarkoitettua laajempia lisäselvityksiä, jos ne katsotaan onnettomuuden laji ja laajuus huomioon ottaen tarpeellisiksi.

Ministeriö antaa merkittävistä onnettomuuksista ADR-määräyksissä tarkoitetun onnettomuusselostuksen Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission sihteeristölle.

35 §

Ilmoitukset pakkauksen tai säiliön hyväksymisestä

Tarkastuslaitoksen on ilmoitettava vaarallisten aineiden kuljetukseen tarkoitetun pakkauksen tai säiliön tyyppihyväksymisestä tai muusta vastaavasta vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta turvatekniikan keskukselle.

Säteilyturvakeskus pitää rekisteriä radioaktiivisten aineiden kuljetukseen tarkoitetuista pakkausista ja säiliöistä, jotka on tyyppihyväksytty tai joiden tyyppin vaatimustenmukaisuus on muuten osoitettu. Jos pakkaus tai säiliö on tarkoitettu muiden vaarallisten aineiden kuljetukseen, rekisteriä pitää turvatekniikan keskus.

36 §

Poikkeukset

Ministeriö voi hakemuksesta myöntää yksittäistapauksessa luvan poiketa tämän asetuksen säännöksistä, jos on erityinen pakottava tarve taikka jos säännösten noudattami-

nen aiheuttaa kohtuuttomia kustannuksia tai huomattavaa haittaa. Poikkeuksen myöntäminen edellyttää lisäksi, että vaadittava turvallisuus voidaan saavuttaa muulla tavoin.

37 §

Oikaisun hakeminen

Oikaisun hakemisesta katsastuksen suorittajan katsastusasiassa tekemään 22 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen säädetään ajoneuvojen katsastusluvista annetun lain 26 §:ssä.

38 §

Ohjeet

Liikenne- ja viestintäministeriö, sisäasiainministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, turvatekniikan keskus, säteilyturvakeskus, geenitekniikan lautakunta, Ajoneuvohallintokeskus, tullilaitos ja rajavartiolaitos voivat tarvittaessa antaa ohjeita toimialaansa kuuluvista asioista.

Helsingissä 13 päivänä maaliskuuta 2002

Liikenne- ja viestintäministeri *Kimmo Sasi*

39 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2002. Asetuksen 6—14 § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003 ja 15 §:n 3 momentti 1 päivänä kesäkuuta 2003.

Tällä asetuksella kumotaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä 16 päivänä elokuuta 1996 annettu asetus (632/1996) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

40 §

Siirtymäsäännökset

Tällä asetuksella kumotun asetuksen nojalla myönnetyt luokitusten ja ajoneuvojen hyväksynnät jäävät sellaisinaan edelleen voimaan.

Tällä asetuksella kumotun asetuksen mukaisia pakkauksia ja säiliöitä saa edelleen käyttää.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin asetuksen täytäntöönpanemiseksi.

Liikenneneuvos *Seija Miettinen*

N:o 195

Valtioneuvoston asetus**vaarallisten aineiden kuljetuksesta rautatiellä**

Annettu Helsingissä 13 päivänä maaliskuuta 2002

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty liikenne- ja viestintäministeriön esittelystä, säädetään vaarallisten aineiden kuljetuksesta 2 päivänä elokuuta 1994 annetun lain (719/1994) nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksesta.

Jos vaarallisen aineen kuljetus alkaa tai päättyy muualla kuin Suomessa, sovelletaan vaarallisen aineen rautatiekuljetukseen Suomessa tätä asetusta sekä liikenne- ja viestintäministeriön asetuksia tai 4 §:ssä mainittuja kansainvälisiä sopimuksia. Vaarallisia aineita sisältävien rautatievaunujen vaihtotöissä, kokonpanossa sekä vaunujen säilytyksessä ja siirroissa ratapihalla, satamassa ja muussa vastaavassa paikassa noudatetaan kansainvälisten sopimusten lisäksi tätä asetusta sekä liikenne- ja viestintäministeriön asetuksia.

Jos rautatievaunu tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvaa vaarallisten aineiden kuljetusta suorittaessaan otetaan kuljetettavaksi johonkin muuhun kuljetusvälineeseen, tätä kuljetusvälinettä koskevat vaarallisten aineiden kuljetussäännökset ovat yksin voimassa tällä kuljetusvälineellä tapahtuvan matkan osuudella.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *VAK-lailla* vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettua lakia (719/1994);
- 2) *RID-määräyksillä* kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF) (SopS 5/1985) liitteen B (CIM) liitteenä olevia vaarallisten tavaroiden kansainvälisiä rautatiekuljetusmääräyksiä;
- 3) *ADR-määräyksillä* vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista (ADR) tehtyä eurooppalaista sopimusta (SopS 23/1979);
- 4) *ministeriöllä* liikenne- ja viestintäministeriötä;
- 5) *pakkauksella* vaarallisten aineiden kuljetukseen hyväksytyjä pakkauksia, IBC-pakkauksia ja suurpäälyksiä;
- 6) *säiliöllä* säiliövaunuja, irrotettavia säiliöitä, monisäiliövaunuja, MEG-konteja, UN-säiliöitä ja säiliökontteja.

3 §

Tilapäinen säilytys

Tilapäisellä säilytyksellä tarkoitetaan sen lisäksi, mitä VAK lain 3 §:n 1 momentin 3

kohdassa säädetään, kuljetusolosuhteista johdettavaa matkan väliaikaista keskeytystä sekä kuljetusmuodon tai kuljetusvälineen vaihtamisesta johtuvaa tilapäistä säilyttämistä sillä edellytyksellä, että valvontaviranomaisen pyytäessä esitetään asiakirjat, joista selviää lähetys- ja vastaanottoaika, ja että kolia ja säiliötä ei avata tilapäisen säilytyksen aikana lukuun ottamatta valvontaviranomaisen mahdollisesti suorittamaa tarkastusta.

4 §

Sovellettavat kansainväliset sopimukset

Suomen ja muiden kansainväliseen rautatiekuljetuksia koskevaan yleissopimukseen liittyneiden maiden välillä ovat voimassa yleissopimuksen liitteen B, jossa määritellään yhtenäiset säännökset tavaroiden kansainvälisestä rautatiekuljetuksesta (CIM), liitteenä olevat RID-määräykset.

Suomen ja Venäjän välisissä sekä entiseen Neuvostoliittoon kuuluneista valtioista Venäjän kautta tapahtuvissa vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksissa ovat voimassa Suomen ja Neuvostoliittoon rautatieyhdyshyönteestä tehdyn sopimuksen (SopS 1/1948) kuljetustariffin liitteen n:o 8 määräykset vaarallisten aineiden kuljettamisesta Suomen ja Neuvostoliiton rautatieyhdyshyönteessä. Tällöin kuljetuksen tulee tapahtua rautatievaunuilla, jotka on rekisteröity Venäjällä tai muussa entiseen Neuvostoliittoon kuuluneessa valtiossa, joka ei ole liittynyt COTIF-sopimukseen.

Suomen hyväksymiä RID-määräyksissä tarkoitettuja erillissopimuksia saa soveltaa myös kansallisiin Suomessa tapahtuviin vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksiin. Ministeriö antaa tietoja näistä erillissopimuksista.

5 §

Vaarallisten aineiden luokitus

Vaaralliset aineet luokitellaan seuraaviin kuljetusluokkiin:

Luokka 1	Räjähdeet
Luokka 2	Kaasut
Luokka 3	Palavat nesteet

Luokka 4.1	Helposti syttyvät kiinteät aineet
Luokka 4.2	Helposti itsestään syttyvät aineet
Luokka 4.3	Aineet, jotka veden kanssa kosketukseen joutuessaan kehittävät palavia kaasuja
Luokka 5.1	Sytyttävästi vaikuttavat (hapettavat) aineet
Luokka 5.2	Orgaaniset peroksidit
Luokka 6.1	Myrkylliset aineet
Luokka 6.2	Tartuntavaaralliset aineet
Luokka 7	Radioaktiiviset aineet
Luokka 8	Syövyttävät aineet
Luokka 9	Muut vaaralliset aineet ja esineet

Vaarallisten aineiden luokituskriteereistä ja luokitukseen liittyvistä testeistä säädetään ministeriön asetuksella.

Ministeriön asetuksella säädetyissä tapauksissa aineen luokittelee tai luokituksen hyväksyy turvatekniikan keskus, säteilyturvakeskus taikka RID- tai ADR-määräyksissä tarkoitettu toimivaltainen viranomais-
Viranomais voi vaatia, että aineen lähettäjä esittää tulokset testeistä luokituksen selvittämiseksi.

6 §

Vaaralliset aineet matkatavarana

Vaarallisten aineiden kuljetus kirjattuna matkatavarana on kielletty. Käsimatkatavarana saa kuljettaa pieniä määriä vaarallisia aineita, jos ne on pakattu vähittäismyyntiä varten ja tarkoitettu henkilökohtaiseen tai kotitalouden käyttöön taikka vapaa-ajan tai urheiluharrastuksiin ja ne eivät aiheuta haittaa tai vahinkoa muille matkustajille tai kuljetusta suorittavalle rautatieyritykselle.

2 luku

Osapuolten velvollisuudet

7 §

Yleiset velvollisuudet

Vaarallisten aineiden kuljetukseen osallis-

tuvien osapuolten on tehtävä asianmukaiset toimenpiteet ottaen huomioon odotettavissa olevien vaarojen luonne ja laajuus vahingon sekä loukkaantumisen estämiseksi ja tarvittaessa vahingollisten seurausten vähentämiseksi.

8 §

Lähtettäjä

Lähtettäjän velvollisuuksista säädetään VAK-lain 8 §:ssä. Lisäksi lähtettäjän on erityisesti:

1) varmistettava, että vaaralliset aineet on luokiteltu säännösten mukaisesti ja että niitä saa kuljettaa rautatiellä;

2) annettava kuljetuksen suorittajalle kuljetuksen suorittamista varten tarvittavat tiedot ja vaadittu rahtikirja tai muu lähetyskirja sekä muut asiakirjat, kuten luvat, hyväksynnät, ilmoitukset ja todistukset;

3) käytettävä vain pakkauksia ja säiliöitä, jotka on hyväksytty ja ovat soveltuvia kyseiseen vaarallisen aineen kuljetukseen ja jotka on merkitty säännösten mukaisesti;

4) täytettävä lähetystapaa ja lähetysrajoiuksia koskevat vaatimukset;

5) varmistettava, että tyhjät, puhdistamattomat säiliöt, joita ei ole tyhjennetty kaasuisista, tai tyhjät puhdistamattomat vaunut sekä irtotavarakuljetuksiin käytetyt vaunut, suurja pienkontit on merkitty oikein ja että niissä on oikeat lipukkeet ja että tyhjät, puhdistamattomat säiliöt on suljettu ja että ne ovat yhtä tiiviitä kuin täytettyinä.

Jos lähtettäjä käyttää muiden osapuolten kuten pakkaajan, kuormaajan tai säiliön täytäjän palveluja, hänen on tehtävä riittävät toimenpiteet varmistuakseen, että lähetys täyttää säädetyt vaatimukset. Lähtettäjä voi kuitenkin 1 momentin 1—3 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa luottaa toisten osapuolten hänelle antamiin tietoihin.

Jos lähtettäjä toimii kolmannen osapuolen puolesta, kolmannen osapuolen on ilmoitettava lähtettäjälle kirjallisesti lähetysten sisältämistä vaarallisista aineista ja annettava hänelle kaikki tiedot ja asiakirjat, joita hän tarvitsee täyttääkseen velvollisuutensa.

9 §

Kuljetuksen suorittaja

Kuljetuksen suorittajan velvollisuuksista säädetään VAK-lain 9 §:ssä. Ottaessaan vaarallisia aineita kuljetettaviksi kuljetuksen suorittajan on lisäksi lähtöpaikalla riittävin pistokokein erityisesti:

1) varmistettava, että kuljetettavaksi annettuja vaarallisia aineita saa kuljettaa rautatiellä;

2) varmistettava, että rahtikirjaan on liitetty vaaditut liitteet ja että ne toimitetaan edelleen;

3) varmistettava silmämääräisesti, että vaunussa ja kuormassa ei ole ilmeisiä vikoja, vuotoja tai murtumia ja että niistä ei puutu varusteita;

4) varmistettava, että säiliöiden seuraava tarkastuspäivämäärä ei ole umpeutunut;

5) varmistettava, että vaunuja ei ole ylikuormattu;

6) varmistettava, että vaunulle määrätty suurlipukkeet ja merkinnät on kiinnitetty.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen velvollisuuksien on soveltuvin osin tehtävä rahtikirjojen ja muiden asiakirjojen perusteella tarkastamalla silmämääräisesti vaunu ja kontit sekä tarvittaessa kuorma. Velvollisuudet katsotaan täytetyiksi, jos tarkastukset suoritetaan kansainvälisen rautatiejärjestön UIC:n määrelehden 471-3 kohdan 5 mukaisesti.

Kuljetuksen suorittaja voi kuitenkin 1 momentin 1, 2, 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa luottaa muiden osapuolten hänelle antamiin tietoihin.

Jos kuljetuksen suorittaja havaitsee 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa laiminlyöntejä tai muita säännösten vastaisia menettelyjä, kuljetuksen suorittaja ei saa toimittaa lähetystä eteenpäin ennen kuin säännösten vastaisuudet on korjattu.

10 §

Vastaanottaja

Vastaanottaja ei saa kieltäytyä ottamasta lähetystä vastaan muutoin kuin pakottavista syistä. Vastaanottajan on varmistettava kuorman purkamisen jälkeen, että säännösten häntä koskevat vaatimukset on täytetty. Vastaanottajan on erityisesti:

1) huolehdittava säännöksissä edellytetyissä tapauksissa vaunun ja konttien puhdistuksesta sekä kuljetetun aineen vaaratekijöiden poistamisesta;

2) varmistettava, että täysin tyhjennetyissä, puhdistetuissa ja kaasusta tyhjennetyissä vaunuissa ja konteissa sekä vaunuissa ja konteissa, joista kuljetetun aineen vaaratekijät on poistettu, ei ole enää näkyvillä suurlipukkeita eikä oranssikilpiä.

Vastaanottaja saa palauttaa vaunun tai kontin kuljetuksen suorittajalle vasta, kun 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet on suoritettu. Jos vastaanottaja käyttää muiden osapuolten, kuten kuorman purkajan, puhdistajan tai muun vaaratekijöiden poistajan, palveluja, hänen on tehtävä riittävät toimenpiteet varmistuakseen, että säädetyt vaatimukset on täytetty.

Vaunun tai kontin saa palauttaa tai ottaa uudelleen käyttöön vasta sen jälkeen, kun 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet on suoritettu.

11 §

Muut osapuolet

Kuljetukseen osallistuvia muita kuin 8—10 §:ssä tarkoitettuja osapuolia ovat ensisijaisesti kuormaaja, pakkaaja sekä säiliön, irtotavaravaunun ja -kontin täyttäjät, samoin kuin säiliökontin tai UN-säiliön sekä säiliövaunun haltija. Muita osapuolia koskevat velvollisuudet johtuvat 7 §:ssä tarkoitetuista yleisistä velvollisuuksista, siinä määrin kuin osapuolet ovat tietoisia tai heidän tulisi tietää, että heidän suorittamansa toimenpiteet ovat osa VAK-laissa tarkoitettua kuljetusta.

12 §

Kuormaaja

Kuormaajaa koskevat erityisesti seuraavat velvollisuudet:

1) hän saa luovuttaa vaaralliset aineet kuljetuksen suorittajalle vain, jos aineita saa säännösten mukaan kuljettaa rautatiellä;

2) luovuttaessaan kuljetettavaksi pakattuja vaarallisia aineita tai tyhjiä, puhdistamattomia pakkauksia hänen on tarkastettava, että pak-

kaukset eivät ole vahingoittuneita; hän ei saa luovuttaa kolliä, jonka pakkaus on vahingoittunut ja erityisesti, jos pakkaus ei ole enää tiivis niin, että vaarallista ainetta vuotaa tai on mahdollista vuotaa pakkauksesta ulos, ennen kuin vahingoittunut pakkaus on korjattu; tämä koskee myös tyhjiä, puhdistamattomia pakkauksia;

3) kuormatessaan vaarallisia aineita vaunuun taikka suur- tai pienkonttiin hänen on täytettävä kuormausta ja käsittelyä koskevien erityissäännösten vaatimukset;

4) luovuttaessaan vaarallisia aineita kuljetuksen suorittajalle välittömästi kuljetettavaksi hänen on täytettävä suurlipukkeiden ja oranssikilpien vaunuihin tai suurkontteihin kiinnittämistä koskevissa säännöksissä olevat vaatimukset;

5) kuormatessaan kolleja hänen on noudatettava yhteenkuormauskieltoja ottaen huomioon myös vaaralliset aineet, jotka ovat jo vaunussa tai suurkontissa, sekä ravinto- ja nautintoaineita ja eläinrehuja koskevat erotelüsäännökset.

Kuormaaja voi 1 momentin 1, 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa luottaa toisten osapuolten hänelle antamiin tietoihin.

13 §

Pakkaaja

Pakkaajaa koskevat erityisesti seuraavat velvollisuudet:

1) hänen on noudatettava pakkaamista ja yhteenpakkaamista koskevia säännöksiä;

2) valmistellessaan kolliä kuljetusta varten hänen on noudatettava kollin merkintää ja lipukkeita koskevia säännöksiä.

14 §

Säiliön sekä irtotavaravaunun ja -kontin täyttäjät

Säiliön sekä irtotavaravaunun ja -kontin täyttäjää koskevat erityisesti seuraavat velvollisuudet:

1) hänen on varmistettava ennen säiliön täyttämistä, että säiliö ja sen varusteet ovat teknisesti moitteettomassa kunnossa;

toksen tunnusnumeron jäljessä tai muu turvatekniikan keskuksen hyväksymä merkintä.

19 §

Pakkauksen vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

Vaarallisten aineiden kuljetuksessa käytettävän pakkauksen vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta säädetään vaarallisten aineiden kuljetukseen tarkoitettujen pakkausten ja säiliöiden vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:ssä.

20 §

RID- tai ADR-pakkausten käyttö

Vaarallisten aineiden kuljetuksessa saa pakkauksina, kuljetettaviin painelaitteisiin kuuluvia pakkauksia lukuun ottamatta, käyttää myös voimassa olevien RID- tai ADR-määräysten mukaan tyyppihyväksytyjä pakkauksia, IBC-pakkauksia (suurpakkauksia) ja suurpäälyksiä. Ministeriön asetuksissa tarkoitetuissa tapauksissa muovipakkausten pudotuskoe on RID- ja ADR-määräyksistä poiketen kuitenkin tehtävä -40 °C :n lämpötilassa. Pakkauksessa tulee tällöin olla säännösten mukainen merkintä pudotuskokeen lämpötilasta, taikka rahtikirjaan tai vastaavaan lähetykskirjaan on tehtävä merkintä: ”Pakkaus ADR/RID-määräysten mukainen, koestettu -40 °C ”. Muutoin ulkomaisten tarkastuslaitosten suorittamien vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen liittyvien tehtävien ja toimenpiteiden hyväksymisestä säädetään VAK-lain 13 c §:n 4 momentissa.

Ulkomailla täytetyn kuljetettaviin painelaitteisiin kuuluvan pakkauksen, joka on hyväksytty muualla kuin Suomessa RID- ja ADR-määräysten mukaisesti, saa RID-määräysten mukaisen kuljetuksen päätyttyä Suomessa kuljettaa tyhjennettäväksi ja palauttaa ulkomaille tyhjänä takaisin ilman 18 §:ssä tarkoitettua merkintää, jos lähettäjä vakuuttaa rahtikirjassa tai vastaavassa lähetykskirjassa, että pakkaus ja sen varusteet ovat kestäviä haurasmurtumaa vastaan -40 °C lämpötilaan saakka, seuraavasti: ”Pakkaus ja sen varusteet ovat kestäviä -40 °C :ssa”.

21 §

Ilmoitus pakkauksen rikkoutumisesta

Lähettäjä, kuljetuksen suorittava rautatieyrittäjä ja vastaanottaja ovat velvollisia ilmoittamaan tavanomaisissa kuljetusolosuhteissa tapahtuneesta hyväksytyyn tai muuten vaatimustenmukaiseksi osoitetun pakkauksen rakenteen rikkoutumisesta säteilyturvakeskuskelle, jos rikkoutuminen on tapahtunut radioaktiivisten aineiden kuljetuksessa, ja turvatekniikan keskukselle, jos rikkoutuminen on tapahtunut muiden vaarallisten aineiden kuljetuksessa.

4 luku

Kuljetuskalusto ja säiliöt

22 §

Kuljetuskaluston rakenne

Vaarallisen aineen kuljetukseen tarkoitettun kaluston rakenteen on oltava kestävä ja tarkoitukseen sopiva, jotta vaarallista ainetta voidaan kuljettaa niin turvallisesti kuin se ottaen huomioon kuljetettavan aineen ominaisuudet kohtuuden mukaan on mahdollista.

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävien säiliöiden teknisistä vaatimuksista säädetään VAK-lain 13 a §:ssä ja ministeriön asetuksella.

23 §

Ulkomaisen säiliön käyttöönotto

Ulkomailla valmistetun ja maahantuodun säiliön valmistaja tai maahantuojaja ei saa luovuttaa säiliötä käytettäväksi ennen kuin VAK-tarkastuslaitos ja kuljetettaviin painelaitteisiin kuuluvien säiliöiden osalta ilmoitettu laitos on hyväksynyt säiliön rakennetyypin ja tarkastuksessaan todennut, että säiliö on Suomessa voimassa olevien säännösten mukainen. Radioaktiivisten aineiden kuljetukseen tarkoitettun säiliön hyväksyy käyttöön säteilyturvakeskus.

Jos ulkomailla valmistetun ja maahantuodun säiliön tarkastukset ja testit on suoritettu RID- tai ADR-määräyksissä tarkoi-

tettu toimivaltainen viranomainen tai sen valtuuttama yhteisö Suomessa voimassa olevien säännösten mukaisesti ja tästä esitetään asianmukainen todistus selvityksineen, tarkastusta ei tarvitse uusia, jollei erityistä syytä tarkastuksen uusimiseen ilmene.

5 luku

Kuljetukset

24 §

Asiakirjat

Lähetäjän on vaarallista ainetta kuljetettavaksi jättäessään annettava kuljetuksen suorittavalle rautatieyryykselle rahtikirja tai vastaava lähetyskirja, johon on merkitty säädetyt tiedot kuljetettavaksi jätetyistä aineista. Rahtikirja voidaan toimittaa myös sähköisessä muodossa.

Jos vaarallisen aineen rautatiekuljetusta suurkontissa seuraa merikuljetus, lähetäjän on liitettävä rahtikirjaan IMDG-säännösten mukainen kontin pakkaustodistus.

Kun vaarallista ainetta sisältävä ajoneuvo jätetään kuljetettavaksi rautatiellä, lähetäjän on 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi annettava kuljetuksen suorittavalle rautatieyryykselle vaarallisten aineiden kuljettamisesta tiellä annetussa ministeriön asetuksella säädetyt kirjalliset turvallisuusohjeet kuljetettavasta aineesta.

25 §

Kuljetus

Kuljettamisessa on noudatettava tarpeellista varovaisuutta ottamalla huomioon kuljetettavan aineen laji, määrä ja kuljetustapa.

Vaarallista ainetta saa kuljettaa vain tavarajunassa lukuun ottamatta 6 §:ssä tarkoitettuja matkustajien käsimatkatavaroita sekä vähäisiä määriä ministeriön asetuksella säädettyjä kiitotavarana kuljetettavia lähetyksiä.

Ministeriön asetuksella säädetyissä tapauksissa vaarallista ainetta saa kuljettaa irrallisenä vaunussa, pienkontissa tai säiliössä.

Jos kuljetuksen aikana havaitaan laiminlyönti, joka voi vaarantaa toiminnan turvallisuuden, lähetys on pysäytettävä mahdolli-

simman nopeasti ottaen huomioon liikenne-turvallisuuden, lähetyksen turvallisen sijoittamisen ja yleisen turvallisuuden vaatimukset. Kuljetusta saa jatkaa vasta, kun lähetys täyttää säädetyt vaatimukset. Jäljellä olevan matkan osalta valvontaviranomainen voi kuitenkin antaa luvan kuljetuksen jatkamiselle. Jos säännöksissä olevia vaatimuksia ei voida täyttää eikä valvontaviranomainen ole antanut lupaa jatkaa matkaa, valvontaviranomaisen on annettava kuljetuksen suorittajalle tarvittava hallinnollinen apu. Tätä sovelletaan myös, jos kuljetuksen suorittaja ilmoittaa valvontaviranomaiselle, että lähetäjä ei ollut ilmoittanut kuljetuksen suorittajalle kuljetettavan aineen vaarallisia ominaisuuksia ja että hän kuljetussopimuksen ehtojen perusteella toivoo, että vaarallinen kuorma puretaan, hävitetään tai tehdään vaarattomaksi.

26 §

Radioaktiivisten aineiden kuljetusten hyväksyminen ja ilmoittaminen

Lähetäjän on haettava hyväksyntä radioaktiivisten aineiden kuljetukseen säteilyturvakeskukselta ja ilmoitettava niiden kuljetuksista säteilyturvakeskukselle, jollei ministeriön asetuksella toisin säädellä.

27 §

Vaarallista ainetta sisältävien vaunujen käsittelyturvallisuus ratapihoilla

Vaarallista ainetta sisältävän säiliövaunun tulee olla ratapihalla, satamassa tai muussa vastaavassa paikassa alueella, johon on asiatomilta pääsy kielletty. Jos vaarallista ainetta sisältävää säiliövaunua joudutaan säilyttämään tilapäisesti ratapihalla, satamassa tai muussa vastaavassa paikassa, säilyttämisestä on tehtävä ilmoitus paikallisille pelastusviranomaisille.

Räjähteitä sisältävien vaunujen tilapäisestä säilytyksestä ratapihalla on tehtävä ilmoitus paikalliselle pelastusviranomaiselle ministeriön asetuksella säädetyissä tapauksissa.

Vaarallista ainetta sisältävää säiliövaunua saa ratapihalla, satamassa ja muussa vastaavassa paikassa siirtää ministeriön asetuksella

säädetyissä tapauksissa vain veturilla saat-
taen.

6 luku

Erinäiset säännökset

28 §

Valvontaviranomaiset

Ratahallintokeskus valvoo vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksia. Suomesta lähteviä ja Suomeen tulevia vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksia valvovat myös tullilaitos ja rajavartiolaitos kumpikin toimialallaan. Ensimmäinen valvontavastuu myös tällöin on kuitenkin Ratahallintokeskuksella.

29 §

Valvontaviranomaisten yhteistyö

Edellä 28 §:ssä mainitut valvontaviranomaiset antavat vaarallisten aineiden kuljetusten valvomiseksi virka-apua ulkomaisille valvontaviranomaisille, jos sen antaminen perustuu Euroopan yhteisön säännöksiin tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteisiin. Suomalaisen valvontaviranomaisen on ilmoitettava toistuvista ja vakavista rikkomuksista, jotka vaarantavat vaarallisten aineiden kuljetuksen turvallisuuden, sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa rikkomukseen osallistuneen yrityksen kotipaikka sijaitsee, jos tällainen ilmoittaminen perustuu yhteisön säännöksiin tai kansainvälisen sopimuksen velvoitteisiin.

Edellä 28 §:ssä mainittujen suomalaisten valvontaviranomaisten on ilmoitettava ulkomailta tapahtuneiden, vaarallisten aineiden kuljetuksen turvallisuuden vaarantavien, toistuvien ja vakavien rikkomusten seurauksena liikenteenharjoittajaan tai yritykseen nähden Suomessa toteutetuista seuraamuksista ulkomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle, jos ilmoittaminen perustuu Euroopan yhteisön säännöksiin tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteisiin.

30 §

Turvatekniikan keskuksen ja säteilyturvakeskuksen oikeus suorittaa testejä

Turvatekniikan keskuksella ja säteilyturvakeskuksella on tarvittaessa ja erityisesti, jos pakkaus tai säiliö särkyessään aiheuttaa haittaa tai vaaraa, oikeus suorittaa määräämässään laboratorioissa testejä sen varmistamiseksi, että pakkaus ja säiliö täyttävät säädetyt vaatimukset.

31 §

Kuljetushenkilöstön koulutus

Henkilöiden, joiden työtehtävät liittyvät vaarallisten aineiden kuljetukseen rautatiellä, tulee saada kuljetuksen vaatimukset kattavaa henkilön vastuuseen ja tehtäviin soveltuvaa koulutusta.

Koulutuksen tulee muodostua seuraavista osista:

1) *yleinen tiedostava koulutus*, jossa opetetaan yleiset vaarallisten aineiden rautatiekuljetusta koskevat säännökset;

2) *tehtäväkohtainen koulutus*, jossa henkilöstön tulee saada yksityiskohtaista suoraan työtehtäviinsä ja vastuuseensa suhteutettua koulutusta vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksia koskevista säännöksistä; jos vaarallisten aineiden kuljetuksesta osa suoritetaan muuna kuin rautatiekuljetuksena, henkilöstön on oltava tietoinen myös tätä muuta kuljetusmuotoa koskevista säännöksistä ja määräyksistä;

3) *turvallisuuskoulutus*, jossa henkilöstön tulee saada koulutusta vaarallisten aineiden aiheuttamista vaaroista suhteutettuna mahdolliseen vaarallisten aineiden kuljetus-, kuormaus- tai purkamisonnettomuuden aiheuttaman tapaturmavaaraan ja altistukseen; koulutuksella tulee pyrkiä siihen, että henkilöstö tuntee aineiden turvallisen käsittelyn ja hätätilanteen toimintatavat;

4) *radioaktiivisten aineiden kuljetukseen liittyvä koulutus*, jossa näiden aineiden kuljetukseen osallistuvan henkilöstön tulee saada soveltuvaa koulutusta radioaktiivisten aineiden kuljetukseen liittyvistä säteilyriskeistä ja huomioon otettavista varotoimenpiteistä sä-

teilyltä suojautumista ja muiden henkilöiden suojaamista varten;

5) *täydennyskoulutus*, jota annetaan määräajoin säännöksissä ja määräyksissä tapahuneista muutoksista.

Työnantajalla ja työntekijällä tulee olla yksityiskohtaiset tiedot kaikesta tässä pykälässä tarkoitetusta suoritetusta koulutuksesta. Tiedot tulee varmistaa aloitettaessa uutta työsuhdetta.

Turvallisuusneuvonantajakoulutuksesta säädetään erikseen.

32 §

Ratapihojen turvallisuusselvitykset

Järjestelyratapihalle, jonka kautta kulkee suuria määriä vaarallisia aineita, on tehtävä turvallisuusselvitys. Turvallisuusselvityksellä tulee osoittaa, että vaarallisten aineiden kuljetustoiminnasta aiheutuvat vaarat on tunnistettu ja että on ryhdytty tarpeellisiin toimenpiteisiin onnettomuuksien estämiseksi ja tällaisten onnettomuuksien ihmisille ja ympäristölle aiheuttamien seurauksien rajoittamiseksi. Selvityksestä tulee käydä ilmi myös turvallisuusjohtamisjärjestelmän toimintaperiaatteet sekä ratapihan sisäiset pelastussuunnitelmat.

Turvallisuusselvityksen sisältämästä pelastussuunnitelmasta tulee pyytää lausunto paikalliselta pelastusviranomaiselta ja alueelliselta ympäristökeskukselta. Selvitys lausuntoineen tulee toimittaa Ratahallintokeskukselle hyväksyttäväksi. Ratahallintokeskuksen on ilmoitettava rautatieyritykselle turvallisuusselvitystä koskevat johtopäätöksensä kohtuullisessa määräajassa.

Rautatieyrityksen tulee tarkastaa turvallisuusselvitys ja saattaa se ajan tasalle seuraavissa tapauksissa:

- 1) jos ratapihan toiminnassa on tapahtunut suuronnettomuuksien vaaraa lisäävä muutos;
- 2) jos onnettomuus- ja vaaratilanteiden selvittelyssä on ilmennyt huomioonotettavia seikkoja;
- 3) Ratahallintokeskuksen pyynnöstä.

Turvallisuusselvitys tulee kuitenkin tarkistaa ja saattaa ajan tasalle vähintään joka viides vuosi. Päivitetty turvallisuusselvitys tulee toimittaa kunnan palopäällikölle ja alueelliselle ympäristökeskukselle.

Ratahallintokeskuksen on vähintään joka kolmas vuosi tarkastettava järjestelmällisesti ratapihat, joilta edellytetään turvallisuusselvitys. Tarkastuksiin ainakin sisäisen pelastussuunnitelman osalta on kutsuttava paikallinen pelastusviranomainen ja alueellinen ympäristökeskus.

33 §

Poikkeukset pelastustehtävissä

Kiireellisissä pelastustehtävissä saa tämän asetuksen säännöksistä poiketa, jos niiden noudattaminen vaikeuttaa pelastustoimintaa.

34 §

Onnettomuudet ja niistä tehtävät ilmoitukset

Jos vaarallisen aineen kuljetuksessa sattuu onnettomuus, jonka seurauksena kuljetettavan aineen vuotamisesta tai muusta syystä aiheutuu henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahingon vaara, kuljetuksesta, kuormauksesta taikka purkamisesta vastuussa olevan on ilmoitettava tapahtuneesta välittömästi hätäkeskukselle, annettava pelastusviranomaisille niiden tarvitsemat tiedot ja ryhdyttävä tilanteen edellyttämiin sopiviin suojoitoimenpiteisiin. Onnettomuuksista on ilmoitettava myös Ratahallintokeskukselle ja, kun on kysymys radioaktiivisesta aineesta, myös säteilyturvakkeskukselle.

Vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvistä rautatieonnettomuuksien tutkinnasta säädetään erikseen.

Ministeriö antaa merkittävistä onnettomuuksista RID-määräyksissä tarkoitetun onnettomuusselostuksen kansainvälisen rautatiejärjestön (OTIF) sihteeristölle.

35 §

Ilmoitukset pakkauksen ja säiliön hyväksymisestä

Tarkastuslaitoksen on ilmoitettava vaarallisten aineiden kuljetukseen tarkoitetun pakkauksen tai säiliön tyyppi hyväksymisestä taikka muusta vastaavasta vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta turvatekniikan keskukselle.

Säteilyturvakeskus pitää rekisteriä radioaktiivisten aineiden kuljetukseen tarkoitetuista pakkauksista ja säiliöistä, jotka on tyyppihyväksytty tai joiden tyyppin vaatimustenmukaisuus on muuten osoitettu. Muista vaarallisten aineiden kuljetukseen tarkoitetuista pakkauksista tai säiliöistä rekisteriä pitää turvateknii-
kan keskus.

36 §

Poikkeukset

Ministeriö voi hakemuksesta myöntää yksittäistapauksissa luvan poiketa tämän asetuksen säännöksistä, jos siihen on erityinen pakottava tarve tai jos säännösten noudattaminen aiheuttaa kohtuuttomia kustannuksia tai huomattavaa haittaa. Poikkeuksen myöntäminen edellyttää lisäksi, että vaadittava turvallisuus voidaan saavuttaa muilla tavoin.

37 §

Ohjeet

Liikenne- ja viestintäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, sisäasiainministeriö, turvateknii-
kan keskus, säteilyturvakeskus, geeniteknii-
kan lautakunta, Ratahallintokeskus, tullilaitos ja rajavartiolaitos voivat tarvittaessa antaa ohjeita toimialaansa kuuluvista tämän asetuksen mukaisista asioista.

Helsingissä 13 päivänä maaliskuuta 2002

Liikenne- ja viestintäministeri *Kimmo Sasi*

38 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2002. Asetuksen 7—16 § ja 31 § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2003.

Tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisia pakkauksia ja säiliöitä saa edelleen käyttää Suomessa.

Tällä asetuksella kumotaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta rautatiellä 11 päivänä heinäkuuta 1997 annettu asetus (674/1997) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

39 §

Siirtymäsäännös

Tällä asetuksella kumotun asetuksen mukaisia pakkauksia ja säiliöitä saa käyttää edelleen.

Tällä asetuksella kumotun asetuksen nojalla myönnettyt luokitukset jäävät sellaisinaan edelleen voimaan.

Tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olevat ratapihujen turvallisuusselvitykset jäävät sellaisinaan voimaan. Ne on kuitenkin tarkistettava ja saatettava ajan tasalle 32 §:n mukaisesti.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin asetuksen täytäntöön panemiseksi.

Yli-insinööri Liisa Virtanen

N:o 196

Valtioneuvoston asetus**pakolaisista ja eräistä muista maahanmuuttajista sekä turvapaikanhakijoiden vastaanoton järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 13 päivänä maaliskuuta 2002

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty työministeriön esittelystä, *kumotaan* pakolaisista ja eräistä muista maahanmuuttajista sekä turvapaikanhakijoiden vastaanoton järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta 21 päivänä huhtikuuta 1999 annetun valtioneuvoston päätöksen (512/1999) 7 §, *muutetaan* 1 §, 3 luvun otsikko, 13, 14 ja 18 § sekä *lisätään* päätökseen uusi 21 a § seuraavasti:

1 §

Henkilöpiiri

Kustannusten korvaamisen piiriin kuuluvat:

- 1) pakolainen; sekä
- 2) maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain (493/1999) 3 a §:n 1—3 kohdassa tarkoitettu henkilö.

Mitä tässä asetuksessa säädetään pakolaisesta, sovelletaan myös 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun henkilöön.

3 luku

Turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien vastaanotosta aiheutuvien kustannusten korvaaminen

13 §

Henkilöpiiri

Turvapaikanhakijoiden vastaanoton kustannukset korvataan Suomessa ulkomaalaislain 30 §:n perusteella turvapaikkaa hakeneen osalta, kunnes hänelle on myönnetty oleske-

lulupa tai hänen maasta poistamistaan koskeva asia on ratkaistu ja päätös pantu täytäntöön.

Tilapäistä suojelua saavien vastaanoton kustannukset korvataan ulkomaalaislain 34 d §:n mukaan tilapäistä suojelua Suomessa saavan osalta, kunnes hänelle on myönnetty pysyväisluontoinen oleskelulupa tai hänen maasta poistamistaan koskeva asia on ratkaistu ja päätös pantu täytäntöön.

14 §

Sopimus vastaanoton järjestämisestä ja kustannusten korvaamisesta

Työvoima- ja elinkeinokeskus tekee sopimuksen turvapaikanhakijoiden vastaanoton ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton järjestämisestä ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta. Sopimukseen on sisällytettävä vastaanottokeskustoiminnan ja järjestelykeskustoiminnan ohjausta, valvontaa, korvausten määräytymisperusteita ja korvausten maksuaikoja koskevat määräykset. Lisäksi on sovitettava menettelytavoista järjestelykeskusta ja vastaanottokeskusta laajennettaessa, supistettaessa tai lakkautettaessa.

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

N:o 196

18 §

Kustannusten korvaaminen turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton järjestäjälle

Työvoima- ja elinkeinokeskus korvaa täysimääräisesti turvapaikanhakijoiden vastaanoton järjestämisestä ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton järjestämisestä aiheutuvat kustannukset.

21 a §

Menettely paluumuuttoavustusasiassa

Paluumuuttoavustusasiassa noudatettavasta

Helsingissä 13 päivänä maaliskuuta 2002

Työministeri *Tarja Filatov*

menettelystä säädetään maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain 4 ja 8 a §:ssä.

Tämä asetus tulee voimaan 20 päivänä maaliskuuta 2002.

Maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain 3 a §:n 2 kohdassa tarkoitettu henkilö ja hänen pykälän 3 kohdassa tarkoitettu perheenjäsenensä tai muu omaisensa, jonka ensimmäinen kotikunta Suomessa on määrätynyt 1 päivänä toukokuuta 1999 tai sen jälkeen, kuuluu kustannusten korvaamisen piiriin 1 päivästä maaliskuuta 2002 lukien.

Erikoissuunnittelija Eeva Vattulainen